

Palveluseteliden sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **1 Johdanto**

- Palveluseteleiden sääntökirjan yleinen osa sisältää Keski-Suomen hyvinvointialueen palvelusetelipalveluiden ehdot ja palvelusetelituottajien hyväksymisen edellytykset. Sääntökirjassa määritellään asiakkaan asema, palveluntuottajan velvoitteet sekä palveluntuottamisen ehdot. Palvelusetelikohtaisissa sääntökirjoissa määritellään tarkemmin kunkin palvelun sisältö ja palvelukohtaiset vaatimukset. **Hallintosäännön mukaisesti Keski-Suomen hyvinvointialueen Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta päättää palveluseteleiden sääntökirjoista ja palvelusetelin arvon vahvistamisesta.** ~~aluehallitus päättää palveluseteleiden käyttöönotosta ja lakkauttamisesta, palveluseteliin liittyvistä ohjeista ja ehdoista sekä koordinoi yhteyksiä palveluntuottajiin.~~ **Terveyden ja hyvinvoinnin lautakunta hyväksyy kunkin uuden palvelusetelin palvelukohtaisen sääntökirjan ja käyttöönoton, sekä sääntökirjoihin tulevat muutokset. Lautakunta vastaa myös palveluseteleiden sääntökirjan yleisestä osasta ja siihen tehtävistä muutoksista.**

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- Palvelusetelipalvelu on yksi tapa järjestää **hyvinvointialueen** ~~kunnan~~ lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Tämän vuoksi asiakkaan asemaan vaikuttavat samat erityislainsäädännön säännökset kuin muillakin tavoin järjestetyissä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluseteliä käyttävällä **asiakkaalla** ~~kuntalaisella~~ on kuitenkin muista järjestämistavoista poiketen oikeus valita haluamansa hyvinvointialueen hyväksymä palveluntuottaja.
- **2. Sääntökirjassa käytettävät käsitteet**
- **Palvelusetelipäätöksen arvolla** tarkoitetaan palvelusetelin myöntöhetkellä voimassa olevaa palvelusetelin arvoa.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **3.1 Palvelusetelilain mukaiset hyväksymisen edellytykset**
- 5) joka täyttää hyvinvointialueen erikseen asettamat asiakkaiden tai asiakasryhmien tarpeisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai kunnan olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset. ~~Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen kunnan~~ **Edellä tarkoitettujen hyvinvointialueen** asettamien vaatimusten on oltava syrjimättömiä ja perustuttava puolueettomasti arvioitaviin seikkoihin.

4.3 Palveluntuottajan omavalvonta

- Palveluntuottajan omavalvonnasta määritellään laissa sosiaali- ja terveystalouden palveluiden valvontalain ~~ssa~~ **741/2023 27§**, myöhemmin valvontalaki.
- Useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä palveluja antavan palveluntuottajan on laadittava valvontalain **26 § 27§** mukainen sähköinen omavalvontaohjelma.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **4.7.1 Henkilötietojen käsittelyn ehdot ja tietoturva- ja tietosuojaohjeet**
- Palveluseteliasiakkaiden/potilaiden tiedot on pidettävä erillään palveluntuottajan muiden asiakkaiden/potilaiden tiedoista. Mikäli palveluseteliasiakas/potilas ostaa itse muita kuin palvelusetelillä myönnettyjä palveluita, ei näitä tietoja kirjata Keski-Suomen hyvinvointialueen henkilörekistereihin. **Palveluntuottajalla ei ole oikeutta käyttää hyvinvointialueen asiakas/potilastietojärjestelmää hyödyksi omassa toiminnassaan vaan ainoastaan hyvinvointialueen palveluita toteuttaessaan.**
- **4.7.2 Asiakasasiakirjojen arkistoituminen ja palauttaminen**
- Palveluntuottajalla on käytössä järjestäjän asiakas/potilastietojärjestelmä, johon käyntikohtaiset kirjaukset tehdään. Ne tallentuvat ja arkistoituvat oikean rekisterinpitäjän nimissä kantapalveluihin. Järjestäjän asiakas/potilastietojärjestelmän käyttäminen määritellään palvelusetelikohtaisissa sääntökirjoissa. Palveluntuottajaa edellytetään käyttämään vaihtoehtoa 1, mikäli hänellä on käytössä rekisterinpitäjän asiakas/potilastietojärjestelmä. **On huomioitava, että palveluntuottajalla ei ole oikeutta käyttää järjestäjän asiakas/potilastietojärjestelmää hyödyksi omassa toiminnassaan vaan ainoastaan järjestäjän palveluita toteuttaessaan.**

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **4.3 Palveluntuottajan omavalvonta**
- Palveluntuottajan omavalvonnasta määritellään laissa sosiaali- ja terveyspalveluiden valvontalain 741/2023 ~~27§~~, myöhemmin valvontalaki.
- Useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä palveluja antavan palveluntuottajan on laadittava valvontalain **26 §** ~~27§~~ mukainen sähköinen omavalvontaohjelma. Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa tai muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **4.5 Alihankinta**
- Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyviä alihankkijan käyttämisen ehtoja on avattu tarkemmin sääntökirjan liitteessä "Henkilötietojen käsittelyn ehdot palveluntuottajille". Palvelusetelituottaja vastaa alihankkijan aiheuttamista vahingoista asiakkaalle sekä Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **4.11 Osallistuminen valmiussuunnitelman mukaiseen toimintaan**
- Kriisitilanteiden hallintaa toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen palvelutuottajien kanssa. Palvelusetelituottajilta odotetaan osallisuutta kriisitilanteiden hallintaan voimavarojensa mukaisesti, eli yhteisteistyötä hyvinvointialueen valmiussuunnitelman mukaiseen kriisinaikaiseen toimintaan. Myötävaikuttamisvelvoitteet, jotka valmiussuunnitelmassa koskevat yksityisiä palveluntuottajia, koskevat myös palvelusetelituottajia.

Keski-Suomen hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa on hyväksytty aluehallituksessa 20.12.2022. Palveluntuottajia voidaan edellyttää dokumentoimaan valmiussuunnitelmaan liittyviä varautumistoimia, joiden valvonta kuuluu palveluiden järjestäjän vastuulle.

- ~~• Palvelusetelituottajalle voidaan asettaa myötävaikutusvelvollisuus osallistua kriisitilanteissa voimavarojensa mukaan hyvinvointialueen valmiussuunnitelman mukaiseen kriisinaikaiseen toimintaan.~~

~~Keski-Suomen hyvinvointialueen valmiussuunnitelman hyväksymisen jälkeen siitä tiedotetaan palveluntuottajia. Myötävaikuttamisvelvoitteet, jotka valmiussuunnitelmassa tulevat koskemaan yksityisiä palveluntuottajia, koskevat myös palvelusetelituottajia. Keski-Suomen hyvinvointialueen valmiussuunnitelman velvoitteet yksityisiä palveluntuottajien osalta tulevat voimaan valmiussuunnitelman hyväksymisen jälkeen.~~

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **6. Asiakkaan asema**

- Keski-Suomen hyvinvointialue selvittää asiakkaalle palveluseteliä myönnettäessä asiakkaan aseman, palvelusetelin arvon ja omavastuuosuuden määräytymisen perusteet sekä mistä hyväksytyjen palvelusetelituottajien tiedot löytyvät. Palveluseteleiden palvelukohtaisten sääntökirjojen omavastuuosuuksia voidaan päivittää kulloinkin voimassa olevaan Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksuhinnastoon pohjautuen. **Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta päättää tehtäväalueensa asiakasmaksuista aluevaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.** Asiakas ei voi käyttää myönnettyä palveluseteliä muuhun kuin viranhaltijan päätöksellä myönnettyyn palveluun. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin hyvinvointialue järjestää asiakkaan palvelut muulla tavoin. Asiakkaalla on myös oikeus halutessaan vaihtaa palveluntuottajaa.
- Palveluntuottajalla on velvollisuus ohjata asiakas tarvittaessa **potilasasiavastaavan / sosiaaliasiavastaavan** ~~potilasasiamiehen / sosiaaliasiamiehen~~ palveluiden piiriin ja näiden yhteystietojen tulee olla näkyvillä asiakkaille.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

6.1 Asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus

Palveluntuottaja ~~on velvollinen tekemään~~ **tekee** asiakkaan kanssa kirjallisen **tai suullisen** sopimuksen tuotettavasta palvelusetelipalvelusta **riippuen**. Sopimusehtojen tulee olla kuluttajasuojalain mukaiset. Asiakkaan ja palveluntuottajan välistä sopimusta koskeva erimielisyys on mahdollista saattaa kuluttajariitalautakunnan tai yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **6.2 Palveluntuottajan määrittämät peruutusehdot**
- Palvelun keskeytymiseen liittyvät säännöt esimerkiksi laskutuksen suhteen on määritelty palvelusetelikohtaisissa sääntökirjoissa.
- **8. Palvelusetelien tuotteistus ja palvelusetelin arvo**
- Keski-Suomen hyvinvointialue tuotteistaa palvelusetelipalvelut ja määrittää sisällön ym. asioiden lisäksi myös palvelusetelikohtaisesti palvelusetelin arvon. Kussakin palvelusetelipalvelussa voi olla useampia palvelusetelituotteita, joilla on tuotekohtaisesti määritelty palvelusetelin arvo. Palvelusetelin arvo voi olla palvelusta riippuen esimerkiksi tunti-, vuorokausi-, käynti- tai toimenpidehintana. Hyväksyessään palvelusetelikohtaisten sääntökirjaosien käyttöönoton Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus aluevaltuusto hyväksyy myös palvelusetelin arvon sekä myöhemmin mahdolliset palvelusetelien arvojen korotukset. Keski-Suomen hyvinvointialue päättää käytössä olevien palvelusetelien arvojen sekä sääntökirjojen sisällön päivittämisestä. Mikäli jonkun palvelusetelipalvelun arvoa/arvoja tai sisältöä tullaan päivittämään, aikataulusta ilmoitetaan palveluntuottajille. Pääsääntöisesti palvelusetelin arvojen ja sisältöjen päivitykset käydään läpi myös tuottajatilaisuuksissa.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- Palvelusetelipäätöksen arvo määräytyy palvelusetelin myöntämishetkellä voimassa olevan arvon mukaisesti. Palvelusetelipäätöksellä oleva arvo ja tuottajan hinta ovat voimassa koko palvelusetelille myönnetyn jakson, eli arvo säilyy samana koko palvelusetelin voimassaolon ajan. Poikkeuksena tästä ovat jatkuvat palvelut, kuten asumispalvelut tai kotihoito, joissa mahdolliset hinnanmuutokset huomioidaan vuosittain.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **13. Palveluntuottajan hyväksymisen peruuttaminen**
- Mikäli palveluntuottaja haluaa lopettaa palvelusetelipalvelun tuottamisen, tuottajan tulee tehdä ilmoitus palvelusetelitoiminnan päättymisestä kolme (3) kuukautta ennen toiminnan päättymistä, ellei muusta sovita hyvinvointialueen kanssa. ~~Ilmoitus on toimitettava kirjallisesti hyvinvointialueen kirjaamoon ja ilmoituksessa on eriteltävä mitä palvelua/palveluita irtisanomisilmoitus koskee.~~ **Palveluntuottaja tekee lopettamisilmoituksen Palse.fi portaalin kautta.** Palveluntuottajalla ei ole oikeutta siirtää asiakkaita kolmannelle osapuolelle ilman kyseisestä palvelusta vastaavan hyvinvointialueen viranhaltijan suostumusta.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **14. Keski-Suomen hyvinvointialueen velvoitteet**

- Keski-Suomen hyvinvointialue hyväksyy **hallintosäännön mukaisesti** palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat palveluntuottajat palvelusetelilain edellyttämällä tavalla. Hyvinvointialueen tulee ottaa palveluntuottajan valintaa koskeva asia käsittelyyn yhden (1) kuukauden kuluessa palveluntuottajan ilmoittautumisesta ja tehtävä päätös palveluntuottajan hyväksymisestä tai hylkäämisestä kolmen (3) kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta.

- **15. Verotus**

- Arvonlisäverolain 34 §:n mukaan veroa ei suoriteta terveyden- ja sairaanhoitopalvelun myynnistä: ~~Terveyden ja sairaanhoitopalvelulla tarkoitetaan ihmisen terveydentilan sekä toiminta- ja työkyvyn määrittämiseksi taikka terveyden sekä toiminta- ja työkyvyn palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, jos kysymyksessä on:~~
- ~~Valtion tai kunnan ylläpitämässä terveydenhuollon toimintayksikössä annettava hoito taikka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu hoito tai~~
- ~~sellaisen terveydenhuollon ammattihenkilön antama hoito, joka harjoittaa toimintaansa lakiin perustuvan oikeuden nojalla tai joka on lain nojalla rekisteröity.~~

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- Arvonlisäverolain 35 §:n mukaan terveyden- ja sairaanhoitopalvelulla tarkoitetaan ihmisen terveydentilan sekä toiminta- ja työkyvyn määrittämiseksi taikka terveyden sekä toiminta- ja työkyvyn palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, jos kysymyksessä on:
- 1. valtion, hyvinvointialueen tai kunnan ylläpitämässä terveydenhuollon toimintayksikössä annettava hoito taikka sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetussa laissa [\(741/2023\)](#) tarkoitettu yksityisen palveluntuottajan antama terveyspalvelu;
- 2. sellaisen terveydenhuollon ammattihenkilön antama hoito, joka harjoittaa toimintaansa lakiin perustuvan oikeuden nojalla tai joka on lain nojalla rekisteröity.
- Arvonlisäverolain (1501/1993) 37 §:n mukaan arvonlisäveroa ei suoriteta sosiaalihuoltona tapahtuvasta palvelujen ja tavaroiden myynnistä. Lain 38 §:ssä on sosiaalihuollon määritelmä. Säännöksen mukaan sosiaalihuollolla tarkoitetaan valtion, **hyvinvointialueen** tai kunnan harjoittamaa sekä sosiaaliviranomaisten valvomaa muun sosiaalihuollon palvelujen tuottajan harjoittamaa toimintaa, jonka tarkoituksena on huolehtia lasten ja nuorten huollosta, lasten päivähoidosta, vanhustenhuollosta, kehitysvammaisten huollosta, muista vammaisten palveluista ja tukitoimista, päihdehuollosta sekä muusta tällaisesta toiminnasta.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **16. Valvonta**

- ~~Lain~~ **Hyvinvointialueesta annetun lain** (611/2021) 10 § mukaan hyvinvointialue on velvollinen ohjaamaan ja valvomaan sen järjestämisvastuulle kuuluvaa palvelutuotantoa ja on oikeutettu saamaan palveluntuottajalta ja tämän alihankkijalta valvonnan toteuttamista varten välttämättömät tiedot ja selvitykset sekä sillä on oikeus tarkastaa palveluntuottajan ja tämän alihankkijan tiloja ja laitteita.
- ~~Laissa~~ **Valvontalain 24 §:n** mukaan hyvinvointialueen on varmistettava, että sen järjestämisvastuulle kuuluvia palveluja tuottavalla palveluntuottajalla on riittävät ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset huolehtia palvelujen tuottamisesta.

Sääntökirjan yleisen osan muutosesitykset

- **20. Liitteet**
- Hyväksyessään sääntökirjan palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan myös sääntökirjan liitteitä.
- Liite 1. Henkilötietojen käsittelyn ehdot palveluntuottajille
- Liite 2. **Tietoturva- ja tietosuojaohjeet palveluntuottajille.** Keski-Suomen hyvinvointialueen tietoturva- ja tietosuojaohjeet palveluntuottajille